

Svet
Evropske unije

Bruselj, 6. oktober 2023
(OR. en)

13632/23

LIMITE

JAI 1237
COPEN 337
RELEX 1115
IPCR 59
COJUR 49

DOPIS

Pošiljatelj: predsedstvo
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Št. predh. dok.: 6458/23, 9315/23

Zadeva: Pravosodni odzivi in boj proti nekaznovanju v zvezi z zločini, storjenimi v povezavi z vojaško agresijo Rusije v Ukrajini
– stanje

Pošiljamo vam dopis predsedstva o navedeni zadevi.

Pravosodni odzivi in boj proti nekaznovanju v zvezi z zločini, storjenimi v povezavi z vojaško agresijo Rusije v Ukrajini – stanje

Špansko predsedstvo je zelo zaskrbljeno zaradi globokosežnih posledic vojaške agresije Rusije v Ukrajini. V skladu s prakso, ki so jo uvedla prejšnja predsedstva, želi zagotavljati informacije o najnovejših pobudah za boj proti nekaznovanju, sprejetih na evropski ravni, s poudarkom na dejavnostih, ki so se odvijale po zasedanju Sveta za pravosodje in notranje zadeve 8. in 9. junija 2023.

Evropski svet je na zasedanju 29. in 30. junija 2023 izjavil, da si bo EU še naprej odločno prizadevala, da bo Rusija v celoti odgovarjala za svojo vojno agresijo v Ukrajini. Pozdravil je napredek pri ustanavljanju Mednarodnega centra za pregon kaznivega dejanja agresije v Ukrajini (ICPA). Seznanil se je s prizadevanji za ustanovitev sodišča za pregon kaznivega dejanja agresije v Ukrajini, vključno z opravljenim delom v vodilni skupini, in pozval k nadaljevanju tega dela. Poleg tega je pozdravil vzpostavitev registra Sveta Evrope za škodo, povzročeno med agresijo Ruske federacije v Ukrajini, in pozval k nadaljevanju dela.

Mednarodni center ICPA, ki gostuje pri Eurojustu, je uradno začel delovati 3. julija 2023 v Haagu. Otvorili so ga predsednik Eurojusta, evropski komisar za pravosodje, ukrajinski generalni državni tožilec, tožilec Mednarodnega kazenskega sodišča, pomočnik generalnega državnega tožilca ZDA in minister za pravosodje Nizozemske. ICPA je dejansko začel delovati septembra.

Eurojust prek ICPA podpira tekoče preiskave kaznivega dejanja agresije. V ICPA bo s polnim delovnim časom sodelovalo več ukrajinskih tožilcev, s krajšim delovnim časom pa več tožilcev iz držav članic, ki sodelujejo v skupni preiskovalni skupini za domnevna najtežje hudodelstva, ki zadevajo mednarodno skupnost kot celoto, storjena v Ukrajini (skupna preiskovalna skupina). V ICPA bo tesno sodelovalo tudi Tožilstvo Mednarodnega kazenskega sodišča, ki je del skupne preiskovalne skupine,¹ da bo zagotovljeno dobro usklajevanje preiskav. Organi ZDA sodelujejo s člani skupne preiskovalne skupine na podlagi memoranduma o soglasju ter zagotavljajo informacije in dokaze prek posebnega tožilca za kaznivo dejanje agresije, ki je začasno napoten v Eurojust. Nekatere države, med katerimi so tako države članice, ki niso članice skupne preiskovalne skupine, kot tudi tretje države, so ponudile, da bodo zagotovile tehnično strokovno znanje (npr. vojaško analizo) ali financiranje. Eurojust in članice skupne preiskovalne skupine trenutno natančno opredeljujejo potrebe in analizirajo okvir za takšno podporo.

Na konferenci z naslovom „Pravici za Ukrajino naproti: večje prevzemanje odgovornosti, združevanje otrok z njihovimi družinami in podpiranje odpornosti ukrajinskega pravosodnega sistema“ (ang. *On the Path to Justice for Ukraine: Advancing Accountability, Reuniting Children with their Families, and Supporting the Resilience of its Justice System*), ki je potekala 11. septembra 2023 v Rigi (Latvija), so ministri za pravosodje držav članic in držav opazovalk Sveta Evrope razpravljali o posledicah vojne agresije Rusije v Ukrajini. Ponovno so potrdili, da so trdno odločeni spodbujati pravičnost in spoštovanje mednarodnega prava, ter pozdravili vzpostavitev registra škode, povzročene med agresijo Ruske federacije v Ukrajini, ustanovljenega na podlagi razširjenega delnega sporazuma Sveta Evrope. Konference so se udeležili tudi evropski komisar za pravosodje, predsednik Eurojusta in direktor Agencije EU za temeljne pravice.

Konferenca udeležencev registra škode je 12. septembra 2023 v Rigi organizirala svoje drugo srečanje, ki je bilo posvečeno finančnim vprašanjem in postopku za imenovanje odbora. Evropska unija je dala velik prostovoljni prispevek za stroške, povezane z vzpostavitvijo registra, katerega proračun se financira z letnimi prispevki sodelujočih držav in prostovoljnimi prispevki.

¹ Dne 5. oktobra 2023 je tudi Europol postal udeleženec v skupni preiskovalni skupini.

Predsedstvo želi izpostaviti delo Eurojusta v zvezi z zbirko dokazov o najtežjih hudodelstvih, ki zadevajo mednarodno skupnost kot celoto (CICED) v okviru Eurojusta.

Eurojust je 23. februarja 2023 zagnal delovanje novo ustanovljenega CICED. Ta prilagojena sodna podatkovna zbirka je bila vzpostavljena z namenom ohranjanja, analiziranja in shranjevanja dokazov o najtežjih hudodelstvih, ki zadevajo mednarodno skupnost kot celoto (genocid, kaznivo dejanje zoper človečnost in vojni zločini ter s tem povezana kazniva dejanja). Eurojustu omogoča, da nacionalne pravosodne organe podpira pri iskanju dokazov, ki se nahajajo v drugi državi in bi lahko bili pomembni za njihovo preiskovanje.

V teku je tretja faza razvoja CICED, ki je ključna za njegovo delovanje. Funkcije za varno shranjevanje in prenos informacij so že dokončane, zato si Eurojust zdaj prizadeva za uvedbo analitične funkcije, ki jo je Evropski nadzornik za varstvo podatkov odobril poleti 2023. Ta analitična funkcija bo Eurojustu omogočala nadaljnjo analizo prejetih informacij, vzpostavitev povezav med njimi in zagotavljanje povratnih informacij državam članicam. Eurojust predvideva, da bo uvedbo analitične komponente tehnično dokončal do novembra 2023. Izjemno pomembno je, da vse države članice, ne glede na to, ali so včlanjene v skupno preiskovalno skupino ali ne, v podatkovno zbirko prispevajo dokaze.

Napredek je bil dosežen tudi v zvezi z zakonodajo EU o kršitvah omejevalnih ukrepov EU in o zaplembi.

Prvi in drugi dialog o predlogu direktive o povrnitvi in odvzemu sredstev sta potekala 13. junija in 3. oktobra 2023.

Kar zadeva predlog direktive o opredelitvi kaznivih dejanj in sankcij za kršitev omejevalnih ukrepov Unije, sta prva dialoga potekala 12. julija in 26. septembra 2023.